

มหาราชพระองค์ ที่ 9
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช(สมเด็จพระภัทรมหาราช)
ธ ทรงปกครองแผ่นดินโดยธรรม

ผู้เรียบเรียงนายประสาร ธาราพรรค

“เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนสยาม” ข้อความนี้เป็นข้อความที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ตรัสในวันพระราชพิธีบรมราชาภิเษก 5 พฤษภาคม 2493 จากวันนั้นถึงวันนี้พระราชกรณียกิจใหญ่น้อยทั้งปวงที่ทรงพระราชอุทิศ บำเพ็ญมาตลอดก็เพื่อประชาราษฎร์และประเทศชาติทั้งสิ้น พระองค์จะเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยือนประชาชน ไม่ว่าสถานที่แห่งนั้นจะห่างไกลทุรกันดารเพียงใดก็ตาม ทรงมีพระราชปณิธานอันแรงกล้าที่จะช่วยเหลือประชาชนให้มีอาชีพเลี้ยงตน มีความอยู่ดีกินดีตามควรแก่อัตภาพ ส่งเสริมความปลอดภัย ความเจริญสมบูรณ์พูนสุขแก่ประเทศชาติและประชาชน เมื่อทรงทราบถึงความเดือดร้อนของประชาชนพระองค์จะหาทางแก้ไข ทรงกระทำทุกวิถีทางที่จะทำให้ราษฎรของพระองค์อยู่ดีมีสุข ทรงดำเนินการในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการอันหลากหลายของพระองค์ส่งผลประโยชน์อันเกื้อหนุนแก่ประชาชนในส่วนต่างๆ ของประเทศช่วยบำบัดทุกข์ บำรุงสุข แก่ราษฎรของพระองค์ พระองค์ทรงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งน้ำซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการเกษตร ซึ่งนอกจากจะเป็นน้ำหล่อเลี้ยงชีวิตชนชาวไทยในท้องถิ่นทุรกันดารแล้ว ยังถือเป็นน้ำหล่อเลี้ยงหัวใจของเขาเหล่านั้น ว่าท่ามกลางความทุกข์ยาก พระองค์ก็ยังมีน้ำพระทัยห่วงใยประชาชนของพระองค์ตลอดมา พระราชกรณียกิจตลอดจนโครงการพระราชดำรินานัปการได้ยังประโยชน์ ต่อ

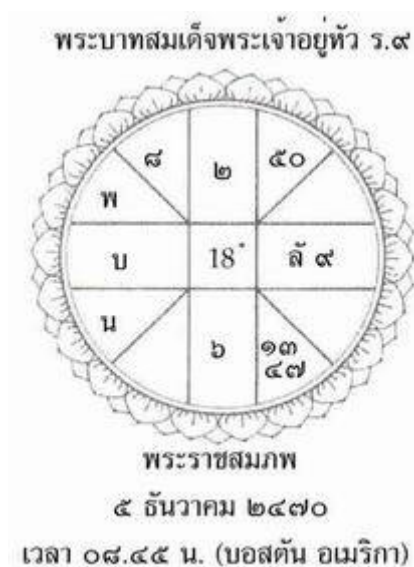
ประเทศไทยเป็นส่วนรวมและยังมีส่วนสนับสนุนก่อพลังทั้งในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม ตลอดจนการเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง

พระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ทรงพระราชสมภพ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชพระราชสมภพ ณ โรงพยาบาลแมนทอเบอร์น (MOUNT AUBURN) รัฐแมสซาชูเซตต์ (MASSACHUSETTS) ประเทศสหรัฐอเมริกา

เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2470 ทรงพระราชสมภพเวลา 08.45 น.นายแพทย์ผู้ทำคลอดชื่อ ดับลิว สจ๊วต วิทมอร์ ทรงมีน้ำหนักแรกประสูติ 6 ปอนด์

ภาพ เสด็จเยือนนครบอสตันและโรงพยาบาลเม้าท์ ออเบิร์น เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ.2503 และทรงพบกับ ดร.ดับเบิลยู สจ๊วต วิทท์มอร์ รวมทั้งคณะพยาบาลที่ถวายพระประสูติกาลด้วย ทรงพระราชทานของที่ระลึกแก่ ดร.วิทท์มอร์ มีข้อความด้วยว่า

To my first friend, Doctor Whittmore, with Affectionate regard
แต่มีตรคนแรกของฉัน ดร.วิทท์มอร์ ด้วยความระลึกถึงและรักใคร่

พระองค์ ทรงพระนามเดิมว่า “พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช” ทรงเป็นพระราชโอรสใน สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ (ต่อมาได้รับการเฉลิมพระนามาภิไธยเป็น สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก) และหม่อมสังวาล ต่อมาได้รับการเฉลิมพระนามาภิไธยเป็น สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี)พระนาม "ภูมิพล" ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาล 7 ทรงมีชื่อเล่น ว่า เล็ก หรือ พระองค์เล็ก

ทรงมีพระเชษฐภคินีและสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช คือ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ประสูติเมื่อวันอาทิตย์ที่ 6 พฤษภาคม พุทธศักราช 2466 ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ กับ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันอาทิตย์ที่ 20 กันยายน พุทธศักราช 2468 ณ เมืองไฮเดลแบร์ก ประเทศเยอรมนี

มหาวิทยาลัยโลซานน์

การศึกษา

เมื่อพุทธศักราช 2471 ได้โดยเสด็จสมเด็จพระบรมราชชนก ซึ่งทรงสำเร็จการศึกษาปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยม จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด สหรัฐอเมริกา กลับประเทศไทย ประทับ ณ วังสระประทุม ต่อมาในวันที่ 24 กันยายน พุทธศักราช 2472 สมเด็จพระบรมราชชนกสวรรคต ขณะนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันทรงเจริญพระชนมายุได้ไม่ถึง 2 ปี และเมื่อมีพระชนมายุได้ 5 ปี ได้ทรงเข้ารับการศึกษาชั้นต้น ณ โรงเรียนมาแตร์เดอี กรุงเทพฯ มีพระนามในใบลงทะเบียนว่า "H.H. Bhumibol Mahidol" หมายเลขประจำตัว 449 พ.ศ. 2476 จึงเสด็จพระราชดำเนินไปประทับ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมราชชนนี พระเชษฐภคินี และสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช เพื่อทรงศึกษาต่อในชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียน Ecole Nouvelle de la Suisse Romande, Chailly-sur-Lausanne ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนที่รับนักเรียนนานาชาติและทรงได้รับประกาศนียบัตร บาเชอเลียเอ แลทร์ จากการศึกษา ดังกล่าว ทรงรอบรู้หลายภาษา ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และ ละติน เมื่อทรงรับประกาศนียบัตร Bachlier es Lettres จาก Gymnase Classique Cantonal แห่งเมืองโลซานน์แล้ว ทรงเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโลซานน์ โดยทรงเลือกศึกษาในแขนงวิชาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์

ครองราชย์

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ได้เสด็จสวรรคต อย่างกระทันหัน ณ พระที่นั่งบรมพิมาน ภายในพระบรมมหาราชวังเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พุทธศักราช 2489 โดยที่ตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 9 การสืบราชสมบัติ ให้เป็นไปตามนัยแห่งกฎหมายมณเฑียรบาล ว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช 2467 และประกอบด้วยความเห็นชอบของรัฐสภาโดยที่สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นเจ้านายเชื้อพระบรมวงศ์ที่ร่วมพระราชชนนี ตามความในมาตรา 9 (8) แห่งกฎหมายมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พุทธศักราช 2467 โดยที่รัฐสภาได้ลงมติ ณ วันที่ 9 มิถุนายน พุทธศักราช 2489 แสดงความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ ในการที่จะอัญเชิญสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ขึ้นครองราชย์สืบราชสันตติวงศ์ต่อไป และทรงมีพระนามเต็มว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหิตลาธิเบศรามหิทธิจักรีนาถอภินทรสยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร

พระนามภูมิพลอดุลยเดชนั้นพระบรมราชชนนีได้รับพระราชทานทางโทรเลขจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2470 โดยทรงกำกับตัวสะกดเป็นอักษรโรมันว่า "Bhumibala Aduladeja" ทำให้สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเข้าพระทัยว่าได้รับพระราชทานนามพระโอรสว่า "ภูมิบาล" ในระยะแรกพระนามของพระองค์สะกดเป็นภาษาไทยว่า "ภูมิพลอดุลยเดช" ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเองทรงเขียนว่า "ภูมิพลอดุลยเดช" โดยทรงเขียนทั้งสองแบบสลับกันไป จนมาทรงนิยมใช้แบบหลังซึ่งมีตัว "ย" สะกดตราปัจจุบัน

พระนามของพระองค์มีความหมายว่า

ภูมิพล - ภูมิ หมายความว่า "แผ่นดิน" และ พล หมายความว่า "พลัง" รวมกันแล้วหมายถึง "พลังแห่งแผ่นดิน"

- อดุลยเดช - อดุลย หมายความว่า "ไม่อาจเทียบได้" และ เดช หมายความว่า "อำนาจ" รวมกันแล้วหมายถึง "ผู้มีอำนาจที่ไม่อาจเทียบได้"

พระพุทธรูปประจำพระองค์

พระพุทธปฏิมาชัยวัฒน์ประจำพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระพุทธรูปประจำพระองค์เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ประทับนั่งขัดสมาธิเพชร ภายใต้ฉัตร 5 ชั้น หน้าตักกว้าง 7 นิ้ว ความสูงยอดพระรัศมี 9 นิ้ว ทรงพัตแฉก หล่อด้วยเงิน สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2506 ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

พระพุทธรูปประจำพระชนมวาร

ส่วนพระพุทธรูปประจำพระชนมวาร พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ เป็นต้นมานั้นยังมิได้มีการสร้าง พระพุทธรูปประจำพระชนมวารขึ้นในรัชกาลนี้เลย ดังนั้นในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตั้งการฉลองสมโภชพระพุทธรูปประจำพระชนมวาร ใน

วันที่ 4 ธันวาคม พุทธศักราช 2530 ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เมื่อเสร็จการแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้อัญเชิญพระพุทธรูปประจำพระชนมวาร ประดิษฐานไว้กับพระชัยวัฒน์ประจำรัชกาล ณ หอพระสุลาลัยพิमान ในหมู่พระมหามณเฑียร ปัจจุบันอัญเชิญพระพุทธรูปประจำพระชนมวาร พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ พระราชพิธีสงกรานต์ เป็นพระพุทธรูปปางห้ามญาติ ซึ่งเป็นปางประจำวันจันทร์

วัดประจำรัชกาล

วัดประจำรัชกาลที่ 9 วัดพระราม 9 กาญจนาภิเษก พระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ เป็นวัดตามแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช รัชกาลที่ 9 รัชกาลปัจจุบัน แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ตั้งอยู่เลขที่ 999 ซอยพระราม 9 กาญจนาภิเษก 19 ถนนพระราม 9 แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10320 ในปีพุทธศักราช 2531 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้แก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย ด้วยวิธีเติมอากาศที่บึงพระราม 9 ซึ่งเป็นที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และปรับปรุงสภาพพื้นที่เพื่อพัฒนาชุมชนบริเวณบึงพระราม 9 ดำเนินการจัดตั้งวัด เพื่อเป็นพุทธสถานในการประกอบกิจการของสงฆ์ และเป็นศูนย์รวมแห่งจิตใจของราษฎรใน การที่ประกอบกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ต่อมาในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2533 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นางสาวจวงจันทร์ สิงหนเสนี เข้าเฝ้าฯ น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินจำนวน 5-2-54 ไร่ เพื่อดำเนินการสร้างวัดในนามมูลนิธิชัยพัฒนา ได้รับอนุญาตจากกรมการศาสนาให้จัดสร้างวัด ซึ่งมีสมเด็จพระ

ญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ฝ่ายสงฆ์ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นองค์อุปถัมภ์ฝ่ายฆราวาส สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก ได้ประทานอนุญาตให้ พระราชสุมนต์มุนี (อภิปล อภิปโล) เลขานุการในพระองค์ และผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร มาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก เป็นองค์ปฐมแห่งอาราม ตั้งแต่วันอาสาฬหบูชา ที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา พร้อมด้วยคณะสงฆ์ภิกษุสามเณรจำนวนหนึ่ง

ดอกไม้ประจำพระองค์ คือ ดอกดาวเรือง

สีประจำพระองค์คือ สีเหลือง

ธงประจำพระอิสริยยศ

ธงประจำพระองค์

พระราชลัญจกรประจำรัชกาลที่ 9

พระราชลัญจกรประจำรัชกาลที่ 9 เป็นรูปพระที่นั่งอัฐทิศอุทุมพรราชอาสน์ ประกอบด้วยวงจักร กลางวงจักรมีอักษรเป็น "อุ" หรือ "เลข 9" รอบวงจักรมีรัศมีเปล่งออกโดยรอบ เหนือจักรเป็นรูปเศวตฉัตร 7 ชั้น ฉัตรตั้งอยู่บนพระที่นั่งอัฐทิศ แปลความหมายว่า มีพระบรมเดชานุภาพในแผ่นดิน โดยที่วันบรมราชาภิเษก ตามโบราณราชประเพณี ได้เสด็จประทับเหนือพระที่นั่งอัฐทิศ สมาชิกรัฐสภาถวายน้ำอภิเษกจากทิศทั้ง 8 นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ ที่พระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตย ทรงรับน้ำอภิเษกจากสมาชิก รัฐสภา แทนที่จะรับจากราชบัณฑิตตั้งในรัชกาลก่อน องค์พระราชลัญจกรนี้เป็นตรากลมรูปไข่แนวตั้ง กว้าง 5 เซนติเมตร สูง 6.7 เซนติเมตร พระราชลัญจกรองค์นี้นอกจากจะใช้ประทับในเอกสารสำคัญส่วนพระองค์ที่ไม่ เกี่ยวข้องกับราชการแผ่นดินแล้ว ยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานตรานี้แก่สถาบันอุดมศึกษากลุ่ม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลและมหาวิทยาลัยราชภัฏ ใช้เป็นตราประจำมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งในเครือ ของตน และยังได้มีพระบรมราชานุญาตให้ใช้เป็นภาพประธานในตราสัญลักษณ์งานพระราชพิธีสำคัญต่างๆ ในรัชกาลของพระองค์ ได้แก่ พระราชพิธีรัชมิ่งมงคลภิเษก งานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี และงานพระราช พิธีเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 80 พรรษาอีกด้วย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ออกผนวช

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ออกผนวชเป็นเวลา 15 วัน ระหว่างวันที่ 22 ตุลาคม-5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2499 ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม โดยมีสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ เป็นพระอุปัชฌาย์ ทรงได้รับฉายาว่า *ภูมิลોકิกขุ* หลังจากนั้น พระองค์เสด็จฯ ไปประทับจำพรรษา ณ พระตำหนักปั้นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร ระหว่างที่ผนวชนั้น พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ด้วยเหตุนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้โปรดเกล้าฯ ให้เฉลิมพระนามาภิไธยเป็นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม ในปีเดียวกันระหว่างที่ทรงดำรงสมณเพศ พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติพระราชกิจเช่นเดียวกับพระภิกษุทั้งหลายอย่างเคร่งครัด เช่น เสด็จลงพระอุโบสถทรงทำวัตรเช้า-เย็น ตลอดจนทรงสดับพระธรรมและพระวินัยนอกจากนี้ยังได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจพิเศษอื่น ๆ เช่นในวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2499 ได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ทรงร่วมสังฆกรรมในพิธีผนวชและอุปสมบทนาคหลวงในพระบรมราชินูปถัมภ์ ในวันที่วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2499 เสด็จฯ ไปทรงรับบิณฑบาต จากพระบรมวงศานุวงศ์และข้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน ในโอกาสนี้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร ครั้งยังเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ ได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทด้วยอนึ่ง ในการทรงพระผนวชครั้งนี้

เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2499 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราช พระราชอุปฌายจารย์ ขึ้นเป็นสมเด็จพระสังฆราชเจ้า และถวายฐานันดรศักดิ์ เป็น กรมหลวง

ทรงประสูติเหตุ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในปีพ.ศ. 2489หลังจากที่จบการศึกษาจาก สวิตเซอร์แลนด์ พระองค์เสด็จไปเยือนกรุงปารีส ทรงพบกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ซึ่งเป็นลูกสาวของ เอกอัครราชทูตไทยประจำฝรั่งเศส เป็นครั้งแรก ในขณะนี้ ทั้งสองพระองค์มีพระชนมายุ 21 พรรษาและ 15 พรรษาตามพระลำดับเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2491 ในระหว่างเสด็จประทับยังต่างประเทศ ขณะที่พระองค์ ทรงขับรถยนต์พระที่นั่งหนึ่งเฟียส ทอปอลิโน จากเจนีวาไปยังโลซาน ทรงประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ กล่าวคือ รถยนต์พระที่นั่งชนกับรถบรรทุกอย่างแรง ทำให้เศษกระจกกระเด็นเข้าพระเนตรขวา พระอาการสาหัส หลัง การถวายการรักษา พระองค์มีพระอาการแทรกซ้อนบริเวณพระเนตรขวา แพทย์จึงถวายการรักษาอย่างต่อเนื่องหลายครั้ง หากแต่พระอาการยังคงไม่ดีขึ้น กระทั่งวินิจฉัยแล้วว่าพระองค์ไม่สามารถทอดพระเนตรผ่านทางพระเนตรขวาของพระองค์เองได้ต่อไปแล้ว จึงได้ถวายการแนะนำให้พระองค์ทรงพระเนตรปลอมในที่สุด ทั้งนี้ หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ ได้มีโอกาสเข้าเฝ้าเยี่ยมพระอาการเป็นประจำจนกระทั่งหายจากอาการประชวร อัน เป็นเหตุที่ทำให้ทั้งสองพระองค์มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

พระราชพิธีบรมราชาภิเษก

วันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2493 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตั้งการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกตามแบบอย่างโบราณราชประเพณีขึ้น ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ เฉลิมพระปรมาภิไธยตามที่จารึกในพระสุพรรณบัฏว่า **พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรามาริบัติ จักรีนฤพดินทร สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร** พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการว่า *"เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม"* ในโอกาสนี้พระองค์ทรงพระราชดำริว่า ตามโบราณราชประเพณี เมื่อสมเด็จพระมหากษัตริยาธิราชเจ้าได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติบรมราชาภิเษก

ทรงอภิเษกสมรส

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงหมั้นกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2492 และเสด็จพระราชดำเนินนิวัตพระนครในปีถัดมา โดยประทับ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน ต่อมาวันที่ 28 เมษายน 2493 พระองค์โปรดเกล้าฯ ให้จัดการพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ณ พระตำหนักสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ภายในวังสระปทุม ซึ่งในการพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสนี้ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ขึ้นเป็น สมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ วันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2493โปรดให้สถาปนาเฉลิมพระเกียรติยศสมเด็จพระอัครมเหสีขึ้นเป็นสมเด็จพระบรมราชินี ดังนั้น พระองค์จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศสถาปนาเฉลิมพระเกียรติยศสมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ ขึ้นเป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี วันที่ 5 มิถุนายน 2493 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี ไปยังสวีเดนและแลนด์อีกรั้งเพื่อทรงรักษา พระสุขภาพ และเสด็จพระราชดำเนินนิวัตพระนคร เมื่อ 2 ธันวาคม 2494 ประทับ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน และพระที่นั่งอัมพรสถาน

ทั้งสองพระองค์มีพระราชธิดา และพระราชโอรส 4 พระองค์ดังนี้

1. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ประสูติเมื่อ 5 เมษายน 2494 ณ โรงพยาบาลมงซัวนี โคลซานน์
2. สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าสิริลาภรดาฯ ประสูติเมื่อ 28 กรกฎาคม 2495 ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน ต่อมา ทรงได้รับสถาปนาเป็น สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณฯ สยามมกุฎราชกุมาร เมื่อ 28 กรกฎาคม 2515
3. สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตา กิติวัฒนาดุลโสภาคย์ ประสูติเมื่อ 2 เมษายน 2498 ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน ภายหลังทรงได้รับสถาปนาเป็น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2520
4. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ประสูติเมื่อ 4 กรกฎาคม 2500 ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน

พระราชกรณียกิจ

ทรงรับประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาบารัค โอบามาในโอกาสเยือนไทยอย่างเป็นทางการ

ตั้งแต่พุทธศักราช 2502 เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ได้เสด็จพระราชดำเนินไป ทรงกระชับสัมพันธไมตรีกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย และ เอเชีย และได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในภูมิภาคต่างๆ ทุกภาคทรงประจักษ์ ในปัญหาของราษฎร ในชนบทที่ดำรงชีวิตด้วยความยากจน ลำเค็ญและด้อยโอกาส ได้ทรงพระวิริยะอุตสาหะ หาทางแก้ปัญหาตลอดมาตราบจนปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่า ทุกหนทุกแห่งบนผืนแผ่นดินไทยที่รอยพระบาทได้ ประทับลง ได้ทรงขจัดทุกข์ยากนำความผาสุกและทรงยกฐานะความเป็นอยู่ ของราษฎร ให้ดีขึ้นด้วยพระ บุญญาธิการและพระปรีชาสามารถปราดเปรื่อง พร้อมด้วยสายพระเนตรอันยาวไกล ทรงอุทิศพระองค์เพื่อ ประโยชน์สุขของราษฎร และเพื่อความเจริญพัฒนาของประเทศชาติตลอดระยะเวลาโดยมิได้ทรงคำนึง ประโยชน์สุขส่วนพระองค์เลย ดังในปฐมพระบรมราชโองการในระหว่างพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2493 ว่า "เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแก่มหาชนชาวสยาม"

ด้านการพัฒนาชนบท

สิ่งหนึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นห่วงและทรงหาวิธีการแก้ไขอยู่ก็คือ เรื่องการพัฒนา ชนบทให้เจริญก้าวหน้า เพราะทรงทราบว่าเรามีข้อจำกัดและมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ มาก ทั้งด้านเศรษฐกิจและ สังคม ด้านการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของราษฎรในท้องถิ่น ที่สำคัญคือชาวชนบทขาดความรู้ความสามารถ และ สิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่เกษตรกรขาดความรู้ ในเรื่องการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม อย่างมีหลักวิชา รวมทั้งอุปสรรคปัญหาอื่น ๆ เช่นขาดที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ขาดแคลนแหล่ง น้ำที่จะใช้ทำการเกษตรและใช้อุปโภคบริโภคเป็นต้น แต่ด้วยพระราชหฤทัยที่มุ่งมั่นในการช่วยเหลือราษฎรให้ พ้นหรือบรรเทาจากความเดือดร้อนดังนั้น แนวพระราชดำริที่จะช่วยพัฒนาชนบทจึงออกมาในรูปของโครงการ ต่าง ๆ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งมีลักษณะแต่ละโครงการแตกต่างกันออกไปตามปัญหาและสภาพภูมิ ประเทศในแต่ละ แห่ง แต่มีจุดประสงค์เดียวกัน คือ การพัฒนาบทเพื่อให้ราษฎรในชนบทได้มีความเป็นอยู่

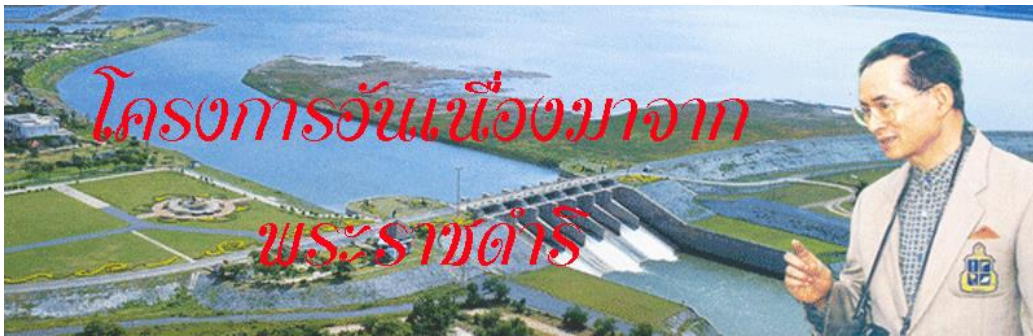
ตลอดจนสามารถประกอบอาชีพ เลี้ยงครอบครัวให้ดีขึ้น แนวพระราชดำริที่สำคัญในเรื่องการพัฒนาชนบท คือ มีพระราชประสงค์ที่จะมุ่งช่วยให้ชาวชนบทนั้นเองได้สามารถช่วยเหลือพึ่งตนเองได้ จะสังเกตเห็นได้ว่า โครงการต่าง ๆ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ขยายตัวครอบคลุมพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของประเทศนั้น จุดมุ่งหมาย สำคัญประการสุดท้ายก็คือทำให้ชาวชนบทสามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้ง สิ้น ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจด้าน นี้โดยการสร้างพื้นฐานหลักที่จำเป็นต่อการ ผลิตให้แก่ราษฎรเหล่านั้น อันจะเป็นรากฐานที่จะนำไปสู่การ พึ่งตนเองได้ในที่สุด ในเวลาเดียวกันก็ทรงส่งเสริมให้ชาวชนบทได้มีความรู้ในเรื่องของการประกอบ อาชีพอย่าง ถูกวิธี โดยเผยแพร่ความรู้ให้แก่ชาวชนบทอย่างค่อยเป็นค่อยไปในลักษณะที่เป็นระบบ อย่างต่อเนื่อง และให้ สอดคล้องแก่ความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งเรื่องการพัฒนาชนบทนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะต้องอาศัยเครื่องมือ เครื่องมือหลายชนิด

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ไปทุกหนแห่งไม่ว่าดินแดนแห่งนั้นจะทุรกันดารเพียงใด ไม่ว่า ไกลใกล้แค่ไหน พระองค์จัดโครงการพัฒนาชนบทตามแนวพระราชดำริควบคู่ไปในทุก ๆ ด้าน ไม่เน้นด้านใด ด้านหนึ่ง พระองค์มีจุดประสงค์เดียวคือ เพื่อขจัดความทุกข์ยากของชาวชนบท และสนับสนุนส่งเสริมให้มีความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งแก้ปัญหาสังคมเมืองให้ดีขึ้นโดยจะเห็นได้จากโครงการในพระราชดำริหลาย โครงการที่เกิดขึ้นจากความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจะเป็น โครงการเกี่ยวกับปรับปรุงถนนหนทาง การก่อสร้างถนนเพื่อการ สัญจรไปมาได้สะดวกและทั่วถึง การคมนาคม เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของการนำความเจริญไปสู่ชนบท การสื่อสาร ติดต่อกันที่ดียิ่งผล สำคัญทำให้เศรษฐกิจ ของราษฎรในพื้นที่ดีขึ้น ราษฎรก็มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในการพัฒนาชนบทนั้น การคมนาคม เป็นปัจจัยพื้นฐาน ที่สำคัญที่จะมองข้ามไปเสียมิได้ เพราะเป็นเสมือนประตูเชื่อม ระหว่างในเมือง และชนบท ดังนั้น การที่จะเริ่ม โครงการพัฒนาใด ๆ นั้นจะต้องเริ่มจากการปรับปรุง และการก่อสร้างถนนหนทางเป็นการเปิดประตูนำความ เจริญเข้าไปสู่พื้นที่ และแม้ในยามประเทศประสบภาวะเศรษฐกิจ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา ก็ได้ พระราชทานแนวทางดำรงชีพแบบ “เศรษฐกิจพอเพียง” และ “ทฤษฎีใหม่” ให้ราษฎรได้พึ่งตนเอง ใช้ผืน แผ่นดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดประกอบอาชีพอยู่กินตามอัตภาพซึ่งราษฎรได้ยึดถือปฏิบัติเป็นผลดีอยู่ในปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานโครงการนานับประการมากกว่า 3,000โครงการ ทั้งการแพทย์

สาธารณสุข การเกษตร การชลประทาน การพัฒนาที่ดิน การศึกษา การพระศาสนา การสังคมวัฒนธรรม การคมนาคม ตลอดจนการเศรษฐกิจเพื่อประโยชน์สุขของพสกนิกรในชนบท ทั้งยังทรงขจัด ปัญหาทุกข์ยาก ของประชาชนในชุมชนเมือง เช่น ทรงแก้ปัญหาการจราจรทุกภัยและปัญหาน้ำเน่าเสียในปัจจุบัน ได้ทรงริเริ่มโครงการการช่วยสงเคราะห์ และอนุรักษ์ช้างของไทยอีกด้วย

ด้านการเกษตรและชลประทาน

ในด้านการเกษตร จะทรงเน้นในเรื่องของการค้นคว้า ทดลอง และวิจัยหาพันธุ์พืชใหม่ ๆ ทั้งพืชเศรษฐกิจ พืชสมุนไพร รวมถึงการศึกษาเกี่ยวกับแมลงศัตรูพืช และพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งแต่ละโครงการจะเน้นให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีราคาถูก ใช้เทคโนโลยีง่าย ไม่สลับซับซ้อน เกษตรกรสามารถดำเนินการเองได้ นอกจากนี้ ยังทรงพยายามไม่ให้เกษตรกรยึดติดกับพืชผลทางการเกษตรเพียงอย่างเดียว เพราะอาจเกิดปัญหาอันเนื่องมาจากความแปรปรวนของสภาพดินฟ้าอากาศ หรือความแปรปรวนทางการตลาด แต่เกษตรกรควรจะมีรายได้จากด้านอื่นนอกเหนือไปจากการเกษตรเพิ่มขึ้นด้วย เพื่อจะได้พึ่งตนเองได้ในระดับหนึ่งการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกหรือการชลประทาน นับว่าเป็นงานที่มีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ เพราะเกษตรกรจะสามารถทำการเพาะปลูกได้อย่างสมบูรณ์ตลอดปี เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน ซึ่งต้องอาศัยเพียงน้ำฝนและน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นหลัก ทำให้พืชได้รับน้ำไม่สม่ำเสมอ และไม่เพียงพอ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้ความสำคัญพระราชหฤทัยเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำมากกว่าโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริประเภทอื่น เช่น เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จังหวัดลพบุรี เป็นโครงการพระราชดำริ โครงการหนึ่งซึ่งเขื่อนแห่งนี้แหล่งน้ำสำคัญของประเทศแหล่งหนึ่ง

ด้านการฟื้นฟูพระราชประเพณีสำคัญ

ด้านการฟื้นฟูพระราชประเพณีสำคัญนั้น ใน พ.ศ. 2503 ได้ทรงพระราชกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ฟื้นฟูพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญขึ้นมาใหม่หลังจากที่ได้เลิกราไปตั้งแต่ พ.ศ. 2479 ด้วยทรงพระราชดำริว่าเป็นพระราชพิธีที่กระทำเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่พืชพันธุ์ธัญญาหาร ให้รู้กำหนดน้ำฝนน้ำท่า และเพื่อบำรุงขวัญเพิ่มพูนกำลังใจแก่เกษตรกรซึ่งเกษตรกรซึ่งเป็นชนส่วนใหญ่ของประเทศและที่สำคัญยิ่งก็คือมิได้ทรงฟื้นฟูอย่างเดียวหากทรงปรับปรุงให้ถูกต้องตามหลักจิตวิทยาการบำรุงขวัญ และเป็นประโยชน์แก่การพัฒนาผลผลิต ด้วยการทรงยกย่องวัน พระราชพิธีนี้ให้เป็นวัน "เกษตรกร" ทั่วประเทศ อีกทั้งยังโปรดเกล้าฯ ให้

ทุกจังหวัดจัดงานวันเกษตรกร มีการประกวดพืชผลและพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลผลิตทางเกษตร พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้แทนชาวนาทุกภาคได้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานรางวัลการประกวดพันธุ์ข้าว พระราชทานพันธุ์ข้าวทรงปลูกจากสวนจิตรลดาให้เป็นเมล็ดข้าวมิ่งขวัญแก่ชาวนาทั่วประเทศต่อมา

ใน พ.ศ. 2504 พระเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าฯ ให้ฟื้นฟูพระราชพิธีเสด็จพระราชดำเนินทอดผ้าพระกฐิน โดยกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค และเมื่อ พ.ศ. 2506 ในโอกาสอันเป็นมหามงคลที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 36 พรรษา ได้โปรดเกล้าฯ ให้ฟื้นฟูพระราชพิธีเสด็จพระราชดำเนินโดยกระบวนพยุหยาตราทางสถลมารคพระราชพิธีเสด็จพยุหยาตรากระบวนใหญ่ที่ทรงฟื้นฟูขึ้นนี้ เป็นการแสดงถึงความเจริญทางจิตใจของบรรพชนไทย ในด้านศิลปวัฒนธรรมทางขนบประเพณีอันงดงามยิ่งใหญ่อันอนุชนรุ่นหลังควรได้รู้เห็น จะได้เกิดความภาคภูมิใจในชาติของตน ทั้งนี้เป็นการช่วยบูรณะและอนุรักษ์มรดกของวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นของดีงามของชาติ ให้คงอยู่คู่บ้านเมืองตลอดไป และยังเผยแพร่ให้ชาวโลกได้ประจักษ์ในความเป็นชาติเก่าแก่ของไทยอีกด้วย

ด้านการศึกษา

พระองค์ยังโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งมูลนิธิอานันทมหิดล เพื่อเป็นการถวายพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เพื่อสนับสนุนทางด้านคัดเลือกบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ ไปศึกษาต่อต่างประเทศ เพื่อจะได้ให้บัณฑิตเหล่านั้นนำความรู้ที่ได้ไปศึกษาวิจัยนำผลงานที่ได้กลับมาพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยพระองค์ออกทุนให้ตลอดจนดูแลเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในต่างประเทศนั้น ๆ อีกด้วยส่วนในประเทศทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการจัดการบริหารทางการศึกษา แบบให้เปล่าตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในลักษณะทั้งอยู่ประจำและไปกลับ แบ่งเป็น โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำนวน 26 โรงเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จำนวน 14 โรงเรียน

ด้านศิลปวัฒนธรรมและวรรณคดี

ในฐานะที่พระองค์เป็นพระมหากษัตริย์ที่มีพระปรีชาสามารถในศิลปะแขนงต่าง ๆ หลายแขนง จึงทรงได้รับการยกย่องให้เป็นองค์อัครศิลปินแห่งชาติและบิดาแห่งการดนตรีพระองค์ยังทรงสนพระราชหฤทัยในการฝึกเขียนภาพ และมีพระปรีชาสามารถในเรื่องการถ่ายภาพ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีพระปรีชาสามารถปั้นพระพุทธรูปพระสมเด็จจิตรลดาด้วยพระองค์เองพระองค์ทรงเอาพระทัยใส่ในศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งแสดงความเก่าแก่และความเจริญรุ่งเรืองของชนชาติไทยที่มีมานานนับพันปีนั้น ทรงสนพระราชหฤทัยทะนุบำรุงอยู่เสมอ ทรงเป็นนักพัฒนาที่เห็นการณ์ไกลและแสวงหาวิทยาการใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของมวลพสกนิกร แต่ในขณะเดียวกันก็ทรงเป็นนักอนุรักษ์ผู้คำนึงถึงอดีตอันดั่งงามของชาติไทยอยู่ตลอดเวลาทรงตระหนักดีว่าอดีตรากฐานของปัจจุบันและอนาคต ด้วยเหตุนี้ จึงทรงเอาพระราชหฤทัยใส่ เช่น โปรดเกล้าฯ ให้ศิลปินของกรมศิลปากรถ่ายทอดทำรำต่าง ๆ อันเป็นศิลปะทำรำชั้นครู ทำรำมโนห์รา และให้ถ่ายภาพยนตร์บันทึกทำรำและเพลงหน้าพาทย์สำคัญ ๆ เอาไว้ด้วย

ด้านการแพทย์

โครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้กับประชาชนในระยะแรก ๆ ล้วนแต่เป็นโครงการด้านสาธารณสุข เพราะพระองค์ทรงเห็นว่า หากประชาชนมีร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง จะนำไปสู่สุขภาพจิตที่ดี และส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดีไปด้วย พระองค์จึงทรงให้ความสำคัญกับงานด้านสาธารณสุขเป็นอย่างมาก ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรตามท้องที่ต่าง ๆ ทุกครั้ง จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีคณะแพทย์ที่ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาจากโรงพยาบาลต่าง ๆ และล้วนเป็นอาสาสมัครทั้งสิ้น โดยเสด็จพระราชดำเนินไปในขบวนอย่างใกล้ชิด พร้อมด้วยเวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ครบครัน พร้อมทั้งจะให้การรักษาพยาบาลราษฎรผู้ป่วยไข้ได้ทันทีนอกจากนั้น ยังมีโครงการทันตกรรมพระราชทาน ซึ่งเป็นพระราชดำริที่ให้ทันตแพทย์อาสาสมัคร ได้เดินทางออกไปช่วยเหลือบำบัดโรคเกี่ยวกับฟัน ตลอดจนการสอนการรักษาอนามัยของปากและฟัน แก่เด็กนักเรียนและราษฎรที่อาศัยอยู่ในท้องที่ทุรกันดาร และห่างไกลจากแพทย์ทั่วทุกภาค โดยให้บริการรักษาโรคฟัน โดยไม่คิดมูลค่า ทางด้านหน่วยแพทย์หลวงที่จะต้องตามเสด็จพระราชดำเนินไป ณ ที่ประทับแรมทุกแห่งนั้น จะมีเจ้าหน้าที่ให้การรักษาพยาบาลราษฎร ผู้มาขอรับการรักษา ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่ประการใด นอกจากนั้น หน่วยแพทย์หลวงยังจัดเจ้าหน้าที่ออกเดินทาง ไปรักษาราษฎรผู้ป่วยเจ็บ ตามหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกลออกไปอีกด้วยใน พ.ศ. 2554 ทางองค์กรแพทย์ ศัลยศาสตร์จากทั่วโลก ต่างพร้อมใจกันถวายใบประกาศเกียรติคุณ เกียรติบัตรสมาชิกกิตติมศักดิ์ และเหรียญสดุดี จากคุณูปการด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่พระองค์ทรงอุทิศเพื่อพสกนิกรชาวไทยตลอดระยะเวลาที่ทรงครองราชย์

ด้านการกีฬา

เรือใบเป็นกีฬาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเป็นพิเศษ พระองค์ทรงเป็นตัวแทนของประเทศ ไทยลงแข่งเรือใบในกีฬาแหลมทองครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 9-16 ธันวาคม พ.ศ. 2510 ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ โดยทรงเข้าค่ายฝึกซ้อมตามโปรแกรมการฝึกซ้อม และทรงได้รับเบี้ยเลี้ยงในฐานะนักกีฬา เช่นเดียวกับนักกีฬาคนอื่น ๆ ในที่สุด ด้วยพระปรีชาสามารถ พระองค์ทรงชนะเลิศเหรียญทอง และทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลเหรียญทองจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ.

2510 ท่ามกลางความปลื้มปิติของพสกนิกรชาวไทยทั่วประเทศ และเป็นທີ່ประจักษ์แก่ชนทั่วโลก ทำให้พระอัจฉริยภาพทางกีฬาเรือใบของพระองค์ที่ยอมรับกันทั่วโลก

พระองค์ยังได้ทรงออกแบบและประดิษฐ์เรือใบยามว่างออกมาหลายรุ่น พระองค์พระราชทานนามเรือใบประเภทม็อธ (Moth) ที่ทรงสร้างขึ้นว่า เรือใบมด เรือใบซูเปอร์มด และ เรือใบไมโครมด ถึงแม้ว่าเรือใบลำสุดท้ายที่พระองค์ทรงต่อคือ เรือม็อค (Moke) เมื่อ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2510 เรือใบซูเปอร์มดยังถูกใช้แข่งขันในระดับนานาชาติที่จัดในประเทศไทยหลายครั้ง ครั้งสุดท้ายคือเมื่อ พ.ศ. 2528 ในกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 13

ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย

ทรงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยแขนงอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาษาไทย ประวัติศาสตร์ไทย สถาปัตยกรรม จิตรกรรม นาฏศิลป์ การดนตรีและศิลปะอื่น ๆ เช่น โปรดเกล้าฯ ให้กรมศิลปากรจัดทำโน้ตเพลงไทยตาม

ระบบสากลและจัดพิมพ์ขึ้นด้วยพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ โปรดเกล้าฯ ให้อาจารย์และนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิจัยหาระดับเฉลี่ยมาตรฐานของเครื่องดนตรีไทย ทรงสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสมาคมดนตรีแห่งประเทศไทย เสด็จพระราชดำเนินไปทรงร่วมการอภิปรายของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2505 ซึ่งถือว่าเป็นวันภาษาไทยแห่งชาติพระราชทานภาพเขียนฝีพระหัตถ์ไปร่วมในงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 14 และเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิด พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในจังหวัดต่าง ๆ เป็นต้นอีกทั้งยังพระราชทานพระบรมราโชวาทที่เตือนใจให้คนไทยเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย และช่วยกันธำรงรักษาวัฒนธรรมที่ดงามของชาติไว้ งานทางด้านวรรณศิลป์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเชี่ยวชาญในภาษาหลากหลายภาษา ทรงพระราชนิพนธ์บทความ แปลหนังสือ เช่น นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ ตีโต พระมหากษัตริย์ และพระมหากษัตริย์ ฉบับการ์ตูนเรื่อง ทองแดง เป็นพระราชนิพนธ์เกี่ยวกับคุณทองแดง สุนัขทรงเลี้ยง เป็นต้น

ด้านดนตรี

พระองค์ทรงมีพระอัจฉริยภาพด้านดนตรีอย่างสูงส่ง ทรงรอบรู้เรื่องดนตรีเป็นอย่างดีและทรงดนตรีได้หลายชนิด เช่น แซกโซโฟน คราริเน็ต ทรัมเป็ต กีตาร์ และเปียโน โปรดดนตรีแจ๊สเป็นอย่างมาก ทรงพระราชนิพนธ์เพลงอันไพเราะนับแต่พระเยาว์จนถึงปัจจุบันรวม 47 เพลง เช่น เพลงพระราชนิพนธ์แสงเทียน เป็นเพลงแรก สายฝน ยามเย็น ไกลรุ่ง ลมหนาว ยิ้มสู้ คำแล้ว ไกลกังวล ความฝันอันสูงสุด และเราสู้ หรือจะเป็นพรปีใหม่ ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของชาวไทย ซึ่งนักดนตรีทั้งไทยและต่างประเทศนำไปบรรเลงอย่างแพร่หลาย เป็นที่ประจักษ์ในพระอัจฉริยภาพจนสถาบันดนตรีในออสเตรเลียได้ทูลเกล้าฯ ถวายสมาชิกภาพกิตติมศักดิ์ แต่พระองค์ นอกจากนั้นยังทรงได้รับยกย่องเป็น “อัครศิลปิน” ของชาติ

ทรงได้รับการเทิดพระเกียรติถวายพระราชสมัญญา “มหाराช”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน สืบเนื่องจากคำถวายอาศิรวาทราชสดุดี และถวายชัยมงคลของ ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีขณะนั้น เมื่องานสโมสรสันนิบาต เนื่องในวโรกาสวันฉัตรมงคล วันที่ 5 พฤษภาคม พุทธศักราช 2530 ณ ทำเนียบรัฐบาล ดังปรากฏในเอกสารดังนี้

“...ในโอกาสที่มหามงคลสมัยแห่ง “วันฉัตรมงคล” ในรอบปีที่ 37 ในวันนี้ บรรดาอาณาประชาราษฎร์ทั้งปวง และรัฐบาล สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ จึงขอพระราชทานพระบรมราชนาญาติ ประกาศความสมานฉันท์พร้อมเพรียงกันเฉลิมพระเกียรติ และถวายพระราชสมัญญาเป็น “มหाराช” ด้วยความจงรักภักดีมีในดวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ ตั้งสัตยาธิษฐานเดชะคุณพระศรีรัตนตรัย เป็นประธาน พร้อมด้วยสิ่งศักดิ์สิทธิ์โปรด อภิบาลพระบรมราชจักรีวงศ์ให้สถิตดำรง อยู่คู่ดินฟ้าและ โปรดประทานชัยมงคลแด่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ขอจงทรงพระเจริญสิริสวัสดิ์ในไอศูรย์ ราชสมบัติแห่งสยามรัฐสีมาขอพระมหाराชเจ้า เผยแผ่พระบรมกฤษฎาเดชาอนุภาพ ค้มเกล้าคุ้ม กระหม่อมเหล่าพสกนิกร ตลอดในจิริวิถีกาล เทอญ”

“...เมื่อประชาชนชาวไทยในปัจจุบันได้พิจารณาข้อความจารึกที่ฐานพระบรมราชานุสรณ์ ณ ลานพระราชวังดุสิต ถึงปัจจัยที่ประชาชนในกาล 80 ปีก่อนโน้น น้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายพระราชสมัญญา “มหाराช” แต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแล้ว ก็ประจักษ์ชัดว่าพระบรมราชคุณูปการแห่งพระมหाराชเจ้า พระองค์นั้น มิได้ผิดเพี้ยนไปจากพระมหากรุณาธิคุณแห่งใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทแม้แต่น้อย ดังนั้นอาณาประชาราษฎร์แห่งใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ก็ยิ่งทวีความปิติปราโมทย์ มีสามัคคีสมานฉันท์เทิดทูนไว้เหนือเศียรเกล้า และภาคภูมิใจนักที่ได้มีพระบรมธรรมิกราช ผู้ทรงยิ่งด้วยพระชัตติยวัตรธรรม จึงขอ พระราชทานน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายพระราชสมัญญา “มหाराช” แต่ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ในขณะที่ทรงดำรงพระชนมชีพอยู่ในไอศูรย์ราชสมบัติ ทำนองเดียวกับประชาราษฎร์ สมัยเมื่อ 80 ปี ที่ล่วงมาได้พร้อมใจกันน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวาย พระราชสมัญญาแก่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เหตุการณ์สำคัญในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

พ.ศ. 2470

5 ธันวาคม - เสด็จพระราชสมภพ ณ สหรัฐอเมริกา มีพระนามเดิมว่า พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช

พ.ศ. 2471

เสด็จนิวัตพระนครครั้งแรก พร้อมสมเด็จพระบรมราชชนก สมเด็จพระบรมราชชนนี สมเด็จพระโสทรเชษฐภคินี และสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช

พ.ศ. 2472

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก สิ้นพระชนม์

พ.ศ. 2475

ทรงเข้าศึกษาที่โรงเรียนมาแตร์เดอี กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2476

เสด็จไปประทับ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

พ.ศ. 2477

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สละราชสมบัติรัฐบาลอัญเชิญ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอานันทมหิดล เสด็จขึ้นครองราชย์ เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 8 แห่งราชวงศ์จักรี ขณะมีพระชนมายุ 9 พรรษา เถลิงพระนามาภิไธยว่า สมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล

พ.ศ. 2478

ทรงได้รับการสถาปนาพระอิสริยยศเป็น สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช

พ.ศ. 2481

เสด็จนิวัตพระนครครั้งที่ 2 ช่วงปลายปี

พ.ศ. 2482

เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 เสด็จกลับไปประทับที่สวิตเซอร์แลนด์อีกครั้ง

พ.ศ. 2488

ทรงรับประกาศนียบัตรจากโรงเรียนอิมมานัส คลาสสิก กังโตนาล 5 ธันวาคม - เสด็จนิวัตพระนครเป็นครั้งที่ 3

พ.ศ. 2489

9 มิถุนายน - สมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล เสด็จสวรรคตรัฐบาลอัญเชิญ สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช เสด็จขึ้นครองราชย์ เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรี เถลิงพระนามาภิไธยว่า สมเด็จพระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

11 สิงหาคม - ประกาศพระราชโองการเฉลิมพระปรมาภิไธย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ขึ้นเป็น พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล อดุลยเดชวิกรมราธิบดี จักรีนฤพดินทร์ สยามินทราธิราช

19 สิงหาคม - เสด็จกลับไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยทรงเปลี่ยนคณะ จากวิทยาศาสตร์เป็นรัฐศาสตร์

พ.ศ. 2491

ทรงประสูติเหตุทางรถยนต์ ที่ประเทศสวีตเซอร์แลนด์

พ.ศ. 2492

ทรงหมั้นกับ หม่อมราชวงศ์หญิง สิริกิติ์ กิติยากร ที่เมืองโลซานน์

พ.ศ. 2493

24 มีนาคม - เสด็จนิวัตพระนคร พร้อมด้วย หม่อมราชวงศ์หญิง สิริกิติ์ กิติยากร พระคู่หมั้น

29 มีนาคม - พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล

28 เมษายน - พระราชพิธีราชาภิเษกสมรส ณ วังสระปทุม ในการนั้น โปรดเกล้าฯ ประกาศสถาปนา หม่อมราชวงศ์หญิง สิริกิติ์ กิติยากร เป็น สมเด็จพระราชินีสิริกิติ์

5 พฤษภาคม - พระราชพิธีบรมราชาภิเษก ตามโบราณราชประเพณี ในการนั้น โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการ เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม สถาปนา สมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ เป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี

9 มิถุนายน - เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี เพื่อรักษา พระองค์ที่สวีตเซอร์แลนด์

พ.ศ. ๒๔๙๔

5 เมษายน - สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา ประสูติ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศ สวีตเซอร์แลนด์พฤศจิกายน - เสด็จนิวัตพระนครเป็นการถาวร พร้อมสมเด็จพระบรมราชินี และพระธิดา

พ.ศ. 2495

28 กรกฎาคม - สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวิมลราชกุมารี ประสูติ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงขึ้น ภายในพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชทานนามว่า สถานีวิทยุ อ.ส. พระราชวังดุสิต

พ.ศ. 2497

พระราชทานพระราชทรัพย์แก่กระทรวงสาธารณสุข เพื่อจัดตั้ง หน่วยแพทย์เคลื่อนที่พระราชทาน เพื่อรักษาราษฎรตามชนบท

28 ธันวาคม เสด็จพระราชดำเนินทรงวางพวงมาลา ถวายราชสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ที่วงเวียนใหญ่

พ.ศ. 2498

2 เมษายน - สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตาฯ ประสูติ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิตเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรในภาคต่างๆ โดยทรงเป็นพระมหากษัตริย์ไทยพระองค์แรก ที่เสด็จเยี่ยมราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีแนวพระราชดำริให้ทำฝนเทียม เพื่อช่วยเหลือราษฎร พระราชทานพระราชทรัพย์ ในการจัดตั้ง กองทุนอานันทมหิดล (มูลนิธิอานันทมหิดล ในปัจจุบัน)

17 ธันวาคม - สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า เสด็จสวรรคต

พ.ศ. 2499

22 ตุลาคม - พระราชพิธีทรงผนวช ที่วัดบวรนิเวศวิหาร โดยโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

5 ธันวาคม - ประกาศสถาปนาพระอิสริยยศ 'สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี เป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถหลังทรงศึกษาว่าทำได้จริงแล้ว จึงพระราชทานแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการทำฝนเทียม ให้ หม่อมราชวงศ์เทพฤทธิ์ เทวกุล ไปศึกษาทดลอง

พ.ศ. 2500

พฤษภาคม - งานเฉลิมฉลองยี่สิบห้าพุทธศตวรรษ : เริ่มก่อสร้างพุทธมณฑล ที่จังหวัดนครปฐม
4 กรกฎาคม - สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ประสูติ ณ พระที่นั่ง
อัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

พ.ศ. 2501

เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรภาคเหนือทุกจังหวัด

พ.ศ. 2502

เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรภาคใต้ทุกจังหวัด

เสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศอย่างเป็นทางการ โดยประเทศเวียดนามเป็นประเทศแรก

พ.ศ. 2503

โปรดเกล้าฯ ให้ฟื้นฟู พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

เสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกา และประเทศในยุโรปรวม 14 ประเทศ ใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ
7 เดือน

พ.ศ. 2504

ทรงเริ่ม โครงการแปลงนาสาธิต ภายในสวนจิตรลดา

พ.ศ. 2505

เสด็จพระราชดำเนินเยือนออสเตรเลียอย่างเป็นทางการเกิดวาทภัยครั้งร้ายแรงในภาคใต้ ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถานีวิทยุ อ.ส.ประกาศชักชวน ให้ราษฎรบริจาคทรัพย์และสิ่งของ เพื่อช่วยเหลือ

มีผู้น้อมเกล้าฯ ถวายคอนม 6 ตัว จึงพระราชทานพระราชทรัพย์ สร้างโรงคอนมสวนจิตรลดาขึ้น เพื่อ
ศึกษาการเลี้ยงคอนม

พ.ศ. 2506

5 ธันวาคม - พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 3 รอบ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2506
โปรดเกล้าฯ ให้ก่อตั้ง มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

พ.ศ. 2507

สถาบันดนตรีและศิลปะการแสดง แห่งกรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญา และ
ตำแหน่งสมาชิกกิตติมศักดิ์ โดยทรงเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ ที่มีอายุน้อยที่สุด และเป็นชาวเอเชียคนแรก ที่ได้รับ
เกียรตินี้

ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้ง โครงการพัฒนาที่ดินแห่งแรก ขึ้นที่ ตำบลหุบกระพง อำเภอชะอำ จังหวัด
เพชรบุรี

เจ้าฟ้าอภิชาติ มกุฎราชกุมารแห่งประเทศญี่ปุ่น (สมเด็จพระจักรพรรดิอะกิฮิโตะ สมเด็จพระจักรพรรดิ
แห่งญี่ปุ่นองค์ปัจจุบัน) น้อมเกล้าฯ ถวายพันธุ์ปลาแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยพระราชทานชื่อว่า
ปลานิล และโปรดเกล้าฯ ให้เพาะเลี้ยง และขยายพันธุ์ ภายในสวนจิตรลดา ต่อมาจึงโปรดเกล้าฯ ให้นำพันธุ์
ปลาดังกล่าว แจกจ่ายแก่ประชาชนทั่วไป

พ.ศ. 2510

16 ธันวาคม - ทรงได้รับรางวัลเหรียญทอง จากการแข่งขันเรือใบ ในกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ 4

พ.ศ. 2511

ทรงมีพระราชดำริ ให้จัดทำ สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว

พ.ศ. 2512

ทรงมีพระราชดำริให้ตั้งโครงการหลวงโดยจุดมุ่งหมายเพื่อต่อต้านการค้ายาเสพติด

พ.ศ. 2513

ทรงมีพระบรมราชโองการ ประกาศเฉลิมพระนามาภิไธย สมเด็จพระราชบิดา เจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ ขึ้นเป็น สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และเฉลิมพระนามาภิไธย สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ขึ้นเป็น สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

พ.ศ. 2514

9 มิถุนายน - พระราชพิธีชดากิเชก พุทธศักราช 2514

พ.ศ. 2516

เหตุการณ์ 14 ตุลาคม : ทรงมีพระราชดำรัสทางสถานีโทรทัศน์ เพื่อระงับเหตุแห่งความรุนแรง หลังเหตุการณ์ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯ เสด็จฯ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ไปทรงเยี่ยม ผู้ได้รับบาดเจ็บ ตามโรงพยาบาลต่างๆ และสำหรับผู้เสียชีวิต ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จฯ ทรงเป็นองค์ประธาน ในพิธีพระราชทานเพลิงศพผู้เสียชีวิต ณ บริเวณตอนเหนือของท้องสนามหลวงด้วย ตลอดจนนำอัฐิเหล่านั้นไปลอยอังคาร ด้วยเครื่องบินของกองทัพอากาศ ที่ปากแม่น้ำเจ้าพระยา อ่าวไทย

พ.ศ. 2525

เมษายน - สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี พุทธศักราช 2525

พ.ศ. 2527

22 พฤษภาคม - สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 เสด็จสวรรคต

พ.ศ. 2528

9 เมษายน - พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7

พ.ศ. 2530

5 ธันวาคม - พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2530

พ.ศ. 2531

2 กรกฎาคม - พระราชพิธีชดากิเชก 2 กรกฎาคม พุทธศักราช 2531

พ.ศ. 2535

เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ : 20 พฤษภาคม - ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ประธานองคมนตรี และ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ องคมนตรีและรัฐบุรุษ นำ พลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น และ พลตรี จำลอง ศรีเมือง เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท โดยทรงมีพระราชดำรัสให้ทั้งสองฝ่ายหันหน้าเข้าหากัน ร่วมกันแก้ไขปัญหาความรุนแรงในประเทศ

พ.ศ. 2536

17 ธันวาคม พ.ศ. 2536 - ดาวเทียมดวงแรกของไทยถูกยิงขึ้นสู่วงโคจร ณ เมืองคูรู ประเทศเฟรนช์กียานา โดยมีชื่อดาวเทียมในขณะนั้นว่าดาวเทียมไทยคม 1

พ.ศ. 2538

6 พฤษภาคม - ทรงมีพระบรมราชโองการดำรัสสั่ง ให้สถาปนา สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ขึ้นเป็นเจ้าฟ้าต่างกรมฝ่ายใน พระนามว่า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

18 กรกฎาคม - สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จสวรรคต

พ.ศ. 2539

10 มีนาคม - พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

8 มิถุนายน - ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ถวายเพิ่มพระนาม พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล เป็นพระปรมาภิไธยอันวิเศษ ตามแบบแผนโบราณราชประเพณี โดยให้ขานพระปรมาภิไธยอย่างสังเขปว่า พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร

9 มิถุนายน - พระราชพิธีกาญจนาภิเษก พุทธศักราช 2539

พ.ศ. 2540

4 ธันวาคม - ทรงมีพระราชดำรัสแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่มาเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา เกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง และ ทฤษฎีใหม่

พ.ศ. 2542

5 ธันวาคม - พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2542

พ.ศ. 2548

29 เมษายน - พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ ประสูติ ณ โรงพยาบาลศิริราช

16 มิถุนายน - ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศสถาปนา หม่อมศรีรัศมิ์ มหิดล ณ อยุธยา ขึ้นเป็น พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

พ.ศ. 2549

9 มิถุนายน - งานฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี พุทธศักราช 2549

19 กันยายน รัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2549 เป็นรัฐประหารในประเทศไทย ซึ่งเกิดขึ้นในคืนวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 นำโดย คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งมีพลเอก สนธิ บุญยรัตกลินเป็นหัวหน้าคณะ โดยโค่นล้มรักษาการนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งนับเป็นการก่อรัฐประหารเป็นครั้งแรกในรอบ 15 ปี รัฐประหารครั้งนี้เกิดขึ้นก่อนการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนต่อมา หลังจากที่การเลือกตั้งเดือนเมษายนถูกตัดสินให้เป็นโมฆะ นับเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่ดำเนินมายาวนานนับตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2548 คณะรัฐประหารได้ยกเลิกการเลือกตั้งในเดือนตุลาคม ยกเลิกรัฐธรรมนูญ ส่งยุบสภา สั่งห้ามการประท้วงและกิจกรรมทางการเมือง ยับยั้งและเซ็นเซอร์สื่อ ประกาศใช้กฎอัยการศึก และจับกุมสมาชิกคณะรัฐมนตรีหลายคน

พ.ศ. 2550

5 ธันวาคม - พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2550

พ.ศ. 2551

2 มกราคม - สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ สิ้นพระชนม์

พ.ศ. 2554 - 2555

เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในประเทศไทย พ.ศ. 2554 หรือที่นิยมเรียกกันว่า มหาอุทกภัย เป็นอุทกภัยรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและลุ่มน้ำโขง เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคมและสิ้นสุดเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2555 มีราษฎรได้รับผลกระทบกว่า 12.8 ล้านคน ธนาคารโลกประเมินมูลค่าความเสียหายสูงถึง 1.44 ล้านล้านบาท เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 และจัดให้เป็นภัยพิบัติครั้งสร้างความเสียหายมากที่สุดเป็นอันดับสี่ของโลกอุทกภัยดังกล่าวทำให้พื้นดินกว่า 150 ล้านไร่ (6 ล้านเฮกตาร์) ซึ่งในจำนวนนี้เป็นทั้งพื้นที่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมใน 65 จังหวัด 684 อำเภอ ราษฎรได้รับความเดือดร้อน 4,086,138

ครัวเรือน 13,595,192 คน บ้านเรือนเสียหายทั้งหลัง 2,329 หลัง บ้านเรือนเสียหายบางส่วน 96,833 หลัง พื้นที่การเกษตรคาดว่าจะได้รับความเสียหาย 11.20 ล้านไร่ ถนน 13,961 สาย ท่อระบายน้ำ 777 แห่ง ฝาย 982 แห่ง ทำนบ 142 แห่ง สะพาน/คอสะพาน 724 แห่ง บ่อปลา/บ่อกุ้ง/หอย 231,919 ไร่ ปศุสัตว์ 13.41 ล้านตัว มีผู้เสียชีวิต 813 ราย (44 จังหวัด) สูญหาย 3 คนอุทกภัยครั้งนี้ถูกกล่าวขานว่าเป็น "อุทกภัยครั้งร้ายแรงที่สุดทั้งในแง่ของปริมาณน้ำและจำนวนผู้ได้รับผลกระทบ

พ.ศ.2556

รัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2557 เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 เวลา 16:30 น. โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) อันมีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้าคณะ โค่นรัฐบาลรักษาการนิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล นับเป็นรัฐประหารครั้งที่ 13 ในประวัติศาสตร์ไทย รัฐประหารดังกล่าวเกิดขึ้นหลังวิกฤตการณ์การเมืองซึ่งเริ่มเมื่อเดือนตุลาคม 2556 เพื่อคัดค้านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมฯ และอิทธิพลของพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ในการเมืองไทยก่อนหน้านั้นสองวัน คือ วันที่ 20 พฤษภาคม 2557 พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก ประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักรตั้งแต่วันที่ 3.00 น. กองทัพบกตั้งกองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (กอ.รส.) และให้ยกเลิกศูนย์อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (ศอ.รส.) ที่รัฐบาลชุดก่อนตั้งขึ้น กอ.รส. ใช้วิธีการปิดควบคุมสื่อ ตรวจสอบพิจารณาเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ต และจัดประชุมเพื่อหาทางออกวิกฤตการณ์การเมืองของประเทศ แต่การประชุมไม่เป็นผล จึงเป็นข้ออ้างรัฐประหารครั้งนี้หลังรัฐประหาร มีประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 สิ้นสุดลงยกเว้นหมวด 2 คณะรัฐมนตรีรักษาการหมดอำนาจ ตลอดจนให้ยุบวุฒิสภา

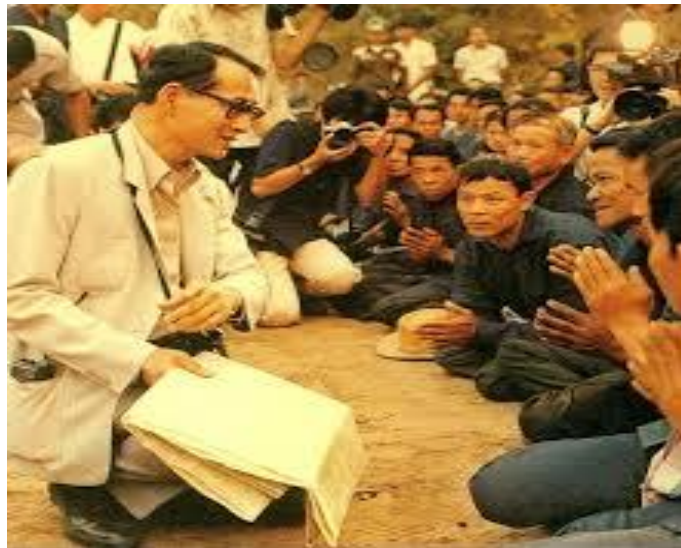
22 กรกฎาคม 2557 มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ซึ่งให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่แทนสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา

21 สิงหาคม 2557 สภาฯ มีมติเลือกพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชาเป็นนายกรัฐมนตรี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตรากตรำพระวรกายทรงงานอย่างมิทรงเหน็ดเหนื่อย แม้ในยามทรงพระประชวร ก็มีได้ทรงหยุดยั้งพระราชดำริเพื่อ ขจัดความทุกข์ผดุงสุขแก่พสกนิกร กลางแดดแผดกล้า พระเสโทหลังชุ่มพระพักตร์ และพระวรกายหยาดตักต้องผืนปลีประดุน้ำทิพย์มณฑชโลมแผ่นดินแล้งร้าง ให้

กลับคืนความอุดมสมบูรณ์นับแต่เสด็จเถลิงถวัลยราชย์ตราบจนปัจจุบัน พระองค์ ได้พระราชทานความรักอันยิ่งใหญ่แก่อณาประชาราษฎร์ พระราชภารกิจอันหนักเพื่อประโยชน์สุขของอาณาประชาราษฎร์ ปรากฏเป็นที่ประจักษ์เทิดทูนพระเกียรติคุณทั้งในหมู่ชาวไทยและชาวโลกจึงทรงได้รับการสดุดีและการทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาเกิตติมศักดิ์เป็นจำนวนมากทุก สาขาวิชาการ ปวงชนชาวไทยต่างมีความจงรักภักดีเป็นที่ยิ่ง และได้พร้อมใจกัน จัดงานเฉลิมพระเกียรติและถวายพระพรชัยมงคลด้วยความกตัญญูกตเวที สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมอย่างสมพระเกียรติทุกวาระ

เทิดพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ผู้ประพันธ์นายประสาร ธาราพรรค

ธ ปกครอง แผ่นดิน โดยธรรมะ
 ธ เสด็จ ทั่วไทย ทุ่เขตคาม
 ธ ยอมสูญเสีย สิ้น แม่สิ่งสุข
 ธ สร้างงาน สร้างโครงการ ไทยทั่วกัน
 ธ ดูแล แก้ไข ไทยทั้งชาติ
 ธ ห่มเท ภายใจ พันผืนดิน
 ธ สร้างเสริม เศรษฐกิจ ให้เรืองรุ่ง
 ธ สร้างชาติ เสริมไทย ให้ยืนยง
 ธ คือองค์ ภูมิพลอดุลยเดช
 ธ ครองราชย์ ทรงสร้างสุข ทุกนาที
 ธ ทำให้ ปวงชาวไทย ล้วนนบน้อม
 ธ มุ่งมั่น เสียสละ พร้อมกายใจ
 ปวงชาวไทย ต่างร่วมจิต คิดตั้งมั่น
 มุ่งตามรอย พระบาท โดยกลมเกลียว

ธ มุ่งจะ พัฒนา ประชาสยาม
 ธ ทำตาม ปณิธาน นิจนรินทร์
 ธ ดับทุกข์ เภทภัย ไทยสุขสันต์
 ธ สร้างสรรค์ ทั่วไทย ให้มีกิน
 ธ ห่วงราษฎร์ ผองชาวไทย ทั่วทุกถิ่น
 ธ คือปิ่น ปักไทย ให้มั่นคง
 ธ ผดุง เอกลักษณ์ไทย ให้สูงส่ง
 ธ ดำรง คงชาติไทย ให้มีงมี
 ธ ปกเขตทั่วไทยให้สุชี
 ธ คือศรี มิ่งมงคล ปวงชนไทย
 ธ ทรงพร้อม จัดทำการ งานยิ่งใหญ่
 ธ ทำให้ ไทยทั้งชาติ เป็นหนึ่งเดียว
 จิตกตัญญูตา อย่างแน่นเหนียว
 จิตยึดเหนี่ยว เทิดองค์ไว้ ในใจตน

ที่ขายโก โทตุ มหาราช
जारพระคุณ ตรึงติดไว้ในกมล

อภิวาท ๓ ทั่วไทย ทุกแห่งหน
ไทยทุกคน มีนามให้ ทั่วใจเอย

เอกสารอ้างอิง

จดหมายเหตุความทรงจำ กรมหลวงนรินทรเทวี.พระนคร: องค์การค้าคุรุสภา,2516.
ทิพยากรณ์.เจ้าพระยา.พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์.พระนคร: หอสมุดแห่งชาติ,2506.
วิโรจน์ ไตรเพียร, 9 รัชกาลแห่งราชวงศ์จักรี, สำนักพิมพ์ คลังศึกษา,2543,หน้า 108-116
วิกิพีเดีย สารานุกรม
วุฒิชัย มูลศิลป์ และคณะ, พระมหากษัตริย์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์, อัลฟา มิเลเนียม
พระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จากเว็บไซต์
พระราชพงศาวดาร ฉบับพระราชหัตถเลขา, กรุงเทพฯ : สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์
กรมศิลปากร 2548.
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา, *เจ้านายเล็กๆ – ยุวกษัตริย์*, ซิลค์เวอร์ม บุคส์, พิมพ์
ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2549, 450 หน้า,
เสถียร ศุภโคภณ. ประวัติศาสตร์ไทย ฉบับพัฒนาการ. พระนคร: อักษรเจริญทัศน์,2506.
WWW.GOOGLE.COM

ผู้เรียบเรียงนายประสาร ธาราพรรค

หมายเหตุผู้เขียน

การเรียบเรียงพระราชประวัติ 9 มหาราช ผู้เรียบเรียงมีความมุ่งมั่นที่ต้องการให้ผู้อ่านในวัย
เรียนวัยศึกษาประชาชน ได้รับทราบรับรู้พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจของ 9 มหาราช ซึ่งทุก
พระองค์ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณสุดพรรณนาต่อชาติและประชาชน ทุกพระองค์ทรงกระทำทุก
สิ่งทุกประการเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชน

ปัจจุบันคนรุ่นใหม่ไม่สนใจใฝ่รู้โดยการอ่านหนังสือ ส่วนใหญ่จะค้นคว้าหาความรู้ทาง
อินเทอร์เน็ต และเนื้อหาที่อ่านถ้ามีแต่วิชาการล้วน ๆ เป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย วิธีทางแก้ไขที่ผู้เรียบ
เรียงกระทำคือ นำรูปภาพที่น่าสนใจหายากมาแทรกไว้ในเนื้อหาเท่าที่กระทำได้แทบทุกหน้า และ
ท้ายนี้ต้องขอขอบคุณเจ้าของบทความเนื้อหา รูปภาพ ต่าง ๆ ที่ผู้เขียนนำมารวบรวมเรียบเรียง
ขอขอบคุณ

ประสาร ธาราพรรค